

PTS nya avgiftsmodell för spektrumavgifter 2010

Kommunikationsmyndigheten PTS avser att införa en ny avgiftsmodell för spektrumavgifter från och med 1 januari 2010. Den nya avgiftsmodellen är teknikneutral och kommer att omfatta årsavgifter för block- och TV-tillstånd på radioområdet.

Utgångspunkten för den nya avgiftsmodellen är som tidigare att uppburna årsavgifter ska täcka myndighetens direkta och indirekta kostnader vid tillståndsgivning för radioanvändning. För att uppnå en mer effektiv användning av radiospektrum kommer PTS omfördela årsavgifterna genom prisdifferentieringar. Syftet med omfördelningen är att PTS önskar styra spektrumanvändningen till frekvensband där det råder mindre utrymmesbrist.

Förväntade effekter av den nya avgiftsmodellen

PTS spektrumpolicy innefattar långsiktiga mål, grundprinciper, policy och mål på medellång sikt för spektrumförvaltningen i Sverige. Myndigheten anser att radiospektrum ska förvaltas på ett sätt som ger största möjliga nyttjandegrad och samhällsnytta, i så motto att det främjar innovation, teknikutveckling och ett ökat utbud av radiobaserade tjänster. Spektrumpolicyn slår fast att ett av PTS långsiktiga mål är att verka för ett effektivt användande av resursen radiospektrum samt att främja ett konkurrenskraftigt utbud av radiobaserade tjänster i konsumenternas och andra slutanvändares intresse. För att uppnå detta mål behövs ett effektivt resursutnyttjande av radiospektrum, att konsumenternas intresse sätts i centrum, att effektiv konkurrens råder avseende radiobaserade tjänster och att sådana tjänster går att utnyttja utan skadlig störning. PTS vill således att den nya avgiftsmodellen bland annat ska kännetecknas av långsiktig stabilitet genom att den bidrar till hållbar konkurrens på marknaden och ett effektivare utnyttjande av resursen radiospektrum.

Den föreslagna avgiftsmodellen ingår i PTS kontinuerliga arbete med att förenkla myndighetens regler. Genom den nya avgiftsmodellen kan PTS koncentrera verksamheten på tillståndsgivning för blocktillstånd istället för planering av mer tidskrävande enskilda radioanläggningar. Avgiftspliktiga slipper inrapportering av radiosändares placering och omfattande fakturahantering. Genom att frigöra arbetskraft får PTS ökade resurser till uppgifter som myndigheten i dagsläget har svårt att hinna med. Resultatet blir minskad ärendehantering och fakturering samt kortare handläggningstider. Den minskade arbetsbördan kommer att påverka såväl tillståndshandläggare, ekonomienheten, registratur och arkiv. PTS kan, med hjälp av den nya avgiftsmodellen, bidra till en effektivare användning av myndighetens resurser och på så sätt hålla myndighetens administrativa kostnader nere, något som ytterst kommer avgiftspliktiga tillgodo. En förbättrad administrativ process medför således stora resursvinster för både PTS och avgiftspliktiga.

Radiospektrum är en naturresurs som inte är oändlig. PTS vill därför, med hjälp av den nya avgiftsmodellen, ge marknaden ett incitament att börja använda tekniskt mer effektiv radioutrustning. Genom att använda effektivare radioutrustning kan avgiftspliktiga erbjuda samma tjänster trots att de nyttjar ett mindre frekvensområde eller ge slutkonsumenten högre överföringsprestanda med samma spektrum mängd.

För att skapa incitament hos avgiftspliktiga vill PTS sätta årsavgiften för radiotillstånd utifrån av myndigheten önskade styreffekter. De av PTS föreslagna styreffekterna kommer bland annat medföra att radiolänkar flyttas högre upp i frekvensband då detta medför kortare handläggningstider och effektivare spektrumanvändning, att bredbandiga radiolänkar blir billigare i högre frekvensband och att avgiftspliktiga med behov av många radiolänkar lämnar de enskilda sändartillstånden och emigrerar över till blocktillstånd som de själva planerar.

Hur ska årsavgiften beräknas med den nya modellen?

Den nya avgiftsmodellen kommer inledningsvis att införas för tillståndsgivning av block- och TV-tillstånd. Modellen är teknikneutral och innehåller fyra delar som tillsammans kommer att utgöra den nya årsavgiften.

$$\text{Avgift för helt år} = \text{Pris per MHz} \times \text{Antal MHz} \times T_n \times F_n$$

Pris per MHz

PTS har endast rätt att ta ut årsavgifter motsvarande myndighetens direkta och indirekta kostnader vid tillståndsgivning för olika kommunikationstjänster, dvs. myndighetens självkostnader. PTS kommer därför, med hjälp av kommande års budgetprognos för radioområdet, sätta ett pris per MHz som tillsammans med

de andra delarna i modellen sammanlagt täcker myndighetens självkostnader. Priset per MHz kommer härefter att vid behov justeras i samband med att styrelsen fastställer avgiftsföreskriften för nästkommande år.

Frekvensinnehav enligt tillståndsbeslut (Antal MHz)

För samtliga frekvenser som kräver tillstånd utställer PTS ett skriftligt tillståndsbeslut. Av tillståndsbeslutet framgår bland annat hur många MHz en enskild tillståndshavare har rätt att använda i det tilldelade frekvensbandet. Tidigare har årsavgiften baserats på antalet inrapporterade radiosändare. Den nya avgiftsmodellen kommer istället att ta hänsyn till antalet tilldelade MHz.

Andel av årsavgift uppdelat på befolkningsintervall (Tn)

PTS kostnader för tillståndsgivning innefattar bland annat personalkostnader för framtagande av tillståndsvillkor och tilldelning av tillstånd. Utöver dessa kostnader ska overheadkostnader samt kostnader för tillsyn och tvistlösningar täckas. Beroende av hur och i vilken utsträckning ett frekvensband är utbyggt tar det olika lång tid för PTS att tilldela och bedriva tillsyn över de nät som finns i frekvensbandet. Ett nät som innehåller radiosändare med hög uteffekt klarar att täcka stora geografiska områden. Denna typ av radiosändare är vanliga i glesbygd. Ett nät som innehåller radiosändare med låg uteffekt används istället i områden där nätet successivt behöver förtätas för att ge högre kapacitet i takt med att antalet användare stiger. Denna typ av radiosändare finns framförallt i mer tätbefolkade områden.

För att PTS kostnader för tillståndsgivningen ska bli rättvis fördelad med hänsyn till nätets uppbyggnad kommer myndigheten att beakta en kommuns befolkningsmängd vid beräkandet av årsavgifterna för block- och TV-tillstånd. Sveriges kommuner kommer därför delas in i olika befolkningsintervall enligt Statistiska centralbyråns uppgifter om folkmängd. Varje befolkningsintervall kommer härefter åsättas en procentsats av landets totala befolkningsmängd. De kommuner som hamnar inom samma befolkningsintervall kommer således att dela på den andel av PTS kostnader som faller inom det intervallet.

Eftersom rätten att utsända TV i Sverige regleras av Radio- och TV-verket arbetar PTS i dagsläget endast mot en enda tillståndshavare. Andelen för TV-tillstånd motsvarar därför procentsatsen för nationell tilldelning av blocktillstånd.

Önskade styreffekter genom prisdifferentieringar (Fn)

Frekvensband har olika användningsområden och tekniska egenskaper vilket medför att vissa frekvensband är mer attraktiva än andra. Eftersom det i dagsläget råder brist på spektrum inom vissa frekvensband måste PTS skapa ett incitament för avgiftspliktiga och andra berörda att välja mindre attraktiva band och att faktiskt utnyttja tilldelade tillstånd. Detta avser PTS att åstadkomma

genom en omfördelning av myndighetens självkostnader genom prisdifferentieringar. När det gäller blocktillstånd kommer alla avgiftspliktiga åläggas en årsavgift oavsett utbyggnadsgrad, vilket medför att PTS kostnader kommer att fördelas på fler aktörer. Avseende TV-tillstånd kommer PTS prisdifferentieringar att skapa förutsättningar för lägre årsavgifter genom bättre och effektivare planering samt val av mer spektrumeffektiv utrustning.

Vem kommer att betala avgift?

Avgiftspliktiga eller andra aktörer som har tillstånd att använda radiosändare enligt 3 kap. 1 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. Avgiftspliktiga kan vara allt ifrån enskilda privatpersoner till myndigheter, ideella föreningar och företag.

Hur kommer den nya avgiftsmodellen påverka avgifternas storlek?

Genom införandet av den nya avgiftsmodellen kommer årsavgifterna förändras för flertalet av de enskilda tillståndshavarna. Eftersom avgiftsintaget även fortsättningsvis kommer syfta till kostnadstäckning av myndighetens direkta och indirekta kostnader vid tillståndsgivning, förblir det totala uttaget enligt budget för 2010 oförändrat. Beroende på spektrum innehav och utbyggnadsgrad kommer olika tillståndshavare beröras olika mycket av förändringarna.

Den nya avgiftsmodellen skapar incitament för avgiftspliktiga att se över och utvärdera sitt spektrum innehav. Det kommer att finnas ett flertal tillvägagångssätt för avgiftspliktiga att minska sina kommande årsavgifter.

En innehavare av ett blocktillstånd kommer att kunna sälja eller återlämna hela eller delar av sina tillstånd till PTS. För de fall där avgiftspliktiga innehar för stora frekvensband kommer de att kunna dela tillståndet med andra aktörer.

En innehavare av ett TV-tillstånd kommer att kunna sänka sin årsavgift genom att använda mer en spektrumeffektiv utrustning som frigör frekvenser åt annan användning. Det har till exempel förts diskussioner om att anpassa TV-nätet för testkörning av HD-TV varför det är ett utmärkt tillfälle för operatörerna att samtidigt se över sin tekniska utrustning.

Hur påverkas handläggningsavgiften för tillfälliga tillstånd?

Den som ansöker om tillstånd att använda radiosändare enligt 3 kap. 1 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation ska betala en handläggningsavgift om särskild frekvensplanering varit nödvändig vid prövningen av en ansökan att använda radiosändare eller en ansökan om ändring eller överlåtelse av ett sådant tillstånd.

Den nya avgiftsmodellen kommer inte att påverka PTS handläggningsavgift vid särskild frekvensplanering. Handläggningsavgiften kommer således även i framtiden att tas ut per ansökan oavsett radiosändarens form och nyttjandetid.

För att undvika att det uppstår allt för stora skillnader mellan årsavgifter och handläggningsavgifter baserade på timkostnad kommer PTS under 2009 att göra skäliga uppskattningar om tidsåtgång vid särskild frekvensplanering.

Hur påverkas avgiften för radio- och teleterminalutrustning?

Avgiften för radio- och teleterminalutrustning (R&TTE-avgiften) måste enligt EU-direktiv vara avskild från det övriga avgiftsuttaget. Detta innebär att PTS även fortsättningsvis måste ha en specifik avgiftsmodell för R&TTE-avgifter. För att förenkla PTS administration, för de tillståndsområden som övergår till den nya avgiftsmodellen, ska R&TTE-avgiften finansieras genom en procentsats av den vanliga radioavgiften.

Alla intäktsområden som införs i den nya avgiftsmodellen kommer alltså få en förändrad R&TTE-avgift. R&TTE-avgiften ska tas ut som en procentsats och den ska vara lika för alla tillämpningsområden i den nya avgiftsmodellen. Procentsatsen kommer dock att förändras över tiden då de budgeterade överrespektive underskotten redan i dagsläget är olika mellan R&TTE-avgiften och de vanliga radioavgifterna.

Sammanfattning

Allmänheten har berättigade krav på en så enkel och förutsägbar myndighetsutövning som möjligt. Eftersom den nya avgiftsmodellen grundas på spektrum innehav kan avgiftspliktiga enkelt uppskatta kommande årsavgifter för såväl existerande sändarinstallationer som alternativa användningsområden. Detta skapar större frihet på spektrummarknaden och öppnar upp för ny teknikutveckling, förutsatt att den nya avgiftsmodellen kombineras med teknik- och tjänsteneutrala tillståndsvillkor. Även andrahandsmarknaden gynnas genom att det blir enklare att ta fram underlag för affärsplaner och lönsamhetskalkyler för alternativa användningsområden.

Den nya avgiftsmodellen kommer leda till minskad administrativ börda för företagen genom enklare regler och reducerad fakturering. PTS kommer även att ta bort ett antal blanketter eftersom kravet på inrapportering av enskilda radiosändare inte längre kommer att vara nödvändig i samband med tillståndsgivningen.

Den nya avgiftsmodellen kommer att ge företagen större insyn vid beslutandet om årliga avgifter för innehav av radiotillstånd. Den ökade förutsägbarheten kommer att förbättra företagens beslutsunderlag vid revidering av nuvarande

eller kommande frekvensinnehav. Den nya avgiftsmodellen är även mer rättvis eftersom samtliga avgiftspliktiga får vara med och betala för PTS kostnader oavsett utbyggnadsgrad.

En marknadsmässig hantering av spektrum säkerställer även ett effektivt resursutnyttjande då den faktiska efterfrågan kommer att styra spektrumanvändningen. Den nya avgiftsmodellen kommer att göra det ekonomiskt ogynnsamt att sitta på outnyttjat spektrum. Detta medför en ökad konkurrens då nya aktörer får bättre spektrumtillgång.